

FÖR EN TRYGGARE SKOLA

**– att föra dialog och
påverka lokalt för en
skola utan kränkningar**

Rädda Barnen

CHECK- LISTOR OCH GODA EXEMPEL

**Checklistor samt röster
från Rädda Barnens
medlemsrörelse.**

Rädda Barnen

Checklista för värdegrund i skolan

–för att motverka trakasserier och kränkande behandling

I skollagen står det att alla som arbetar inom skolan ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling (skollagen 1 kap, 5 §). Det främjande arbetet är det som skolan gör jämt utan förekommen anledning för att skapa ett gott klimat och sprida demokratiska värderingar. På skolorna brukar man kalla detta för "värdegrundsarbete". Forskning¹³ och Rädda Barnens erfarenheter visar att ett systematiskt och genomtänkt arbete med värdegrundsfrågor är en viktig del i insatserna mot trakasserier och kränkande behandling.

Vad kännetecknar ett bra värdegrundsarbete?

Ett bra värdegrundsarbete handlar om att skapa ett gott klimat som genomsyrar hela skolvardagen. För att lyckas med det måste alla vara med på tåget. Hela skolpersonalen måste dra åt samma håll, eleverna ska vara involverade och arbetet måste bygga på tillit och överenskommelser. Skolinspektionen har granskat 50 grundskolors arbete vid trakasserier och kränkningar. Granskningen visar bland annat att på ett brustet förtroende för skolpersonalens förmåga, vilja och ork att hantera konflikter¹⁴. Rädda Barnen anser att det är rektors uppgift att skapa förutsättningar för att återupprätta och vidmakthålla förtroendet mellan elever och skolpersonal. För det krävs kontinuerliga samtal där skolpersonalen får möjlighet att formulera ett gemensamt förhållningssätt och prata ihop sig om hur och när de ska agera. Även på skolor som har varit präglade av ett "tufft klimat" har man framgångsrikt lyckats reducera andelen kränkningar bland annat genom att hela personalen varit engagerad i arbetet¹⁵.

Skolpersonalen kan behöva utbildning om barns rättigheter (Barnkonventionen) och vikten av elevinflytande (se också checklista Inflytande). Det som kännetecknar skolor som har lyckats skapa ett gott klimat är, förutom att hela skolpersonalen drar åt samma håll, att eleverna får vara delaktiga i främjande insatser för att skapa ett gott klimat¹⁶. Det finns också erfarenheter som säger att mobbning minskar om skolor satsar på relationsskapande insatser mellan eleverna¹⁷.

¹³ Skolverket (2011): *Vad fungerar? Resultat av utvärdering och metoder mot mobbning*. Forskning för skolan.

¹⁴ Skolinspektionen (2010): *Skolors arbete vid trakasserier och kränkande behandling*. Kvalitetsgranskning. Rapport 2010:1.

¹⁵ Skolverket (2011): *Vad fungerar? Resultat av utvärdering och metoder mot mobbning*. Forskning för skolan.

¹⁶ Skolverket (2011): *Vad fungerar? Resultat av utvärdering och metoder mot mobbning*. Forskning för skolan.

¹⁷ Skolverket (2011): *Vad fungerar? Resultat av utvärdering och metoder mot mobbning*. Forskning för skolan.

Rädda Barnen anser att skolor behöver utveckla en vana där elever, skolpersonal och föräldrar tillsammans diskuterar attityder, trivsel och trygghet på skolan. När alla känner till skolans värdegrund (demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter, allas lika värde) och när rollfördelningen är tydlig skapas samsyn och handlingsberedskap.

Hur kan checklistan användas?

I checklistan nedan sammanfattar Rädda Barnen sina ståndpunkter när det gäller skolans arbete med värdegrunden. Medlemmar i Rädda Barnens lokalföreningar kan ta med den här checklistan till ett lärarlag, skolledare eller skolansvariga på kommunen och tillsammans gå igenom de olika punkterna. På vilka områden gör skolan ett gott arbete? Hur kan skolan sprida sina erfarenheter till andra skolor? Var behöver insatserna förbättras och hur kan Rädda Barnen i så fall hjälpa till? Kraven i checklistan kan också utgöra underlag för en insändare i lokaltidningen, en debattartikel eller en politikerträff.

Tips!

För att få ett sammanhang ska checklistan läsas tillsammans med inledningstexten och de bifogade orienteringstexterna.

Allas delaktighet

Rädda Barnen menar att arbetet mot kränkningar får störst effekt om insatserna hänger ihop och om det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning bland skolans personal. Tänk på att skolans personal inte enbart består av lärare utan också av skolledare, elevhälsa, elevassistenter, mat- och bespisning, lokalvårdare, administrativ personal och fritidsledare. Även föräldrar behöver förstå och acceptera skolans värderingar och rutiner.

Rädda Barnen vill att:

- Skolan har mål i planen mot kränkande behandling och diskriminering, för hur man ska skapa ett långsiktigt klimat på skolan där nolltolerans mot kränkningar råder. Rektor säkerställer att all skolpersonal deltar i en kontinuerlig diskussion kring hur dessa mål ska nås och upprätthållas.
- Skolan har nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling vilket innebär att skolan agerar omedelbart när sådant upptäcks. Detta är uttryckt i skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering och väl förankrat bland skolans hela personal.
- Skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering innefattar regler och rutiner för hur trakasserier och kränkningar ska hanteras i den akuta situationen. Rektor säkerställer att all skolpersonal agerar på samma sätt när kränkningar observeras i skolmiljön.
- Skolan har ordningsregler för språkbruk och bemötande. Dessa regler finns med i planen mot kränkande behandling och diskriminering och är framtagna gemensamt av lärare och elever. Det framgår tydligt hur skolpersonal ska ingripa om de hör glåpord, skällsord och öknamn till exempel. All personal agerar på samma sätt och elever känner till gemensamt upprättade regler.

Involvera eleverna

Rädda Barnen anser att ett bra arbete mot trakasserier och kränkande behandling förutsätter att eleverna är delaktiga. Rädda Barnen vill att:

- Eleverna är aktiva i värdegrundsarbetet. Deras synpunkter och erfarenheter tas på allvar och ger avtryck i planen mot kränkande behandling och diskriminering, och i skolans ordningsregler.
- Skolan arbetar systematiskt och långsiktigt. Elever och personal diskuterar kontinuerligt attityder, trivsel och trygghet och det finns en väl funderande form för hur dessa samtal ska föras.
- Skolan arbetar aktivt för att skapa en trygg miljö och främja goda relationer mellan elever i olika årskurser och grupper.

Skapa möjligheter för lärare och elever att prata om värderingar.

– exempel på hur Rädda Barnens medlemmar kan bidra i skolans värdegrundsarbete.

Det är viktigt att elever och lärare får möjlighet att prata om värderingar. Det är en del av värdegrundsarbetet och utgör en pusselbit i arbetet mot mobbning. Pia Dahl Leipe berättar om hur Rädda Barnens medlemmar kan bidra till detta på olika sätt och vara en resurs för skolan.

Pia Dahl Leipe är medlem i Rädda Barnens lokalförening i Alingsås och arbetar som lärare och fritidspedagog i skolår 1-7. Hon har på uppdrag av Rädda Barnen skrivit Självklart! Det handlar om rättigheter som är ett samtalsmaterial med utgångspunkt i Barnkonventionen. Materialet bygger på artikel 2 om allas lika värde och rätten att inte bli diskriminerad, och på artikel 12 om rätten att bli lyssnad på, vara delaktig och ha inflytande.

– Självklart! innehåller övningar som lärare och fritidspedagoger kan använda som en del i arbetet för att förebygga diskriminering och mobbning. Övningarna är gjorda för barn i åldern nio till tretton år, säger Pia Dahl Leipe.

Presentera materialet

Rädda Barnens medlemmar kan tipsa skolor om Självklart! och presentera övningarna på olika sätt.

– En möjlighet är att lokalföreningen kommer till skolan under en studiedag och låter lärarna testa övningarna. Det är ofta bra att ha provat själv innan man genomför något med eleverna, säger Pia Dahl Leipe.

Hon som själv arbetar i skolan vet att lärare har en hektisk vardag och är överhopade med erbjudanden om olika material.

– Om man ska nå fram gäller det att vara påläst och kunna presentera materialet på ett intresseväckande sätt. Det som lärarna brukar uppskatta med Självklart! är att det är lätt att sätta sig in i . Det är inte mycket text att läsa in sig på och det finns ett upplägg som går att följa rakt av eller förhålla sig friare till, säger Pia Dahl Leipe.

Tillfälle att reflektera

Det är inte bara eleverna som behöver prata om värderingar och förhållningssätt. Även skolans personal behöver tid och tillfällen att formulera ett gemensamt förhållningssätt. Här kan Rädda Barnens medlemmar bidra genom att erbjuda utbildningar i Barnkonventionen. Utbildningstillfällena kan bli en möjlighet för lärarlag att sitta ned och reflektera över det som står i Barnkonventionen och vad det innebär för den egna verksamheten.

– De som jobbar i skolan är kompetenta och har ofta funderat mycket kring värdegrunden. Det Rädda Barnens medlemmar kan erbjuda är fördjupning inom vissa områden, säger Pia Dahl Leipe.

Bidra till kamratakiviteter

En lokalförening som vill engagera sig i arbetet mot mobbning kan också fråga skolorna om de satsar på kamratakiviteter för att skapa goda relationer mellan elever i olika årskurser och grupper:

– En del i värdegrundsarbetet handlar om att åstadkomma ett gott klimat på skolan, och se till att eleverna är trygga med varandra. Om skolan behöver extra resurser för att få till kamratakiviteter kan Rädda Barnens medlemmar erbjuda sig att hjälpa till på olika sätt, säger Pia Dahl Leipe.

Checklista för elevinflytande i skolan

–för att motverka trakasserier och kränkande behandling

Elevens rätt till inflytande i skolan är formellt förankrad i skolans lagar och styrdokument (se skollagen 4 kap, 9 § och läroplanen Lgr 11, sid 16). Konventionen om barnets rättigheter gäller i skolan och ger barnet en oinskränkt rätt till inflytande i alla frågor som rör det (artikel 12). Forskning och Rädda Barnens erfarenheter visar att på skolor där elever har stort inflytande, presterar eleverna bättre rent kunskapsmässigt och det förekommer mindre kränkningar. När eleverna blir bemötta med respekt och deras åsikter beaktas blir stämning lugnare och relationerna bättre både mellan eleverna och mellan elever och vuxna¹⁸. Ett systematiskt och genomtänkt arbete med elevinflytande är alltså en viktig del i en framgångsrik verksamhet mot trakasserier och kränkande behandling i skolan.

Vad kännetecknar ett bra arbete med elevinflytande?

Majoriteten av dem som arbetar i skolan säger sig vilja värna om och utveckla elevinflytandet, och de allra flesta grundskolor och många gymnasieskolor har samverkansorgan som klassråd och elevråd¹⁹. Ändå kritiserar 30 procent av grundskolorna, och 31 procent av gymnasieskolorna, i Skolinspektionens tillsyn 2010 för brister i arbetet med att ge eleverna inflytande över utbildningens utformning²⁰. Rädda Barnen anser att elever ska få möjlighet att utöva inflytande på alla skolans områden, vilket bland annat innefattar den fysiska miljön, den psykosociala miljön och utformningen av undervisningen. Rädda Barnen anser vidare att grunden för allt verkligt inflytande är att skolpersonalen lyssnar till eleverna och bemöter dem med respekt. Detta måste börja i klassrummet i dialogen mellan lärare och elever. Eleverna måste också bemyndigas genom att få insyn inför beslut och verkligt ansvar. Det kan till exempel handla om att elever får vara med och välja hur skolan ska arbeta mot trakasserier och kränkningar; får sitta med vid anställningsintervjuer av nya lärare, påverka beslut vid inköp av nytt material eller att elever i högre årskurser får driva och ansvara för skolans kafé.

¹⁸ Ahlström, B. (2010) *Student Participation and School Success*, Education inquiry, 1 (2) s 97-115

¹⁹ Rädda Barnen (2008): *Vems röst väger mest? Barn och vuxna om elevinflytande i skolan*.

²⁰ Skolinspektionen (2011): *Olika elever – samma undervisning. Skolinspektionens erfarenheter och resultat från tillsyn och kvalitetsgranskning 2010*.

Hur kan checklistan användas?

I checklistan nedan sammanfattar Rädda Barnen sina ståndpunkter när det gäller skolans arbete med inflytande. Medlemmar i Rädda Barnens lokalföreningar kan ta med den här checklistan till ett lärarlag, skolledare eller skolansvariga på kommunen och tillsammans gå igenom de olika punkterna. På vilka områden gör skolan ett gott arbete? Hur kan skolan sprida sina erfarenheter till andra skolor? Var behöver insatserna förbättras och hur kan Rädda Barnen i så fall hjälpa till? Kraven i checklistan kan också utgöra underlag för en insändare i lokaltidningen, en debattartikel eller en politikerträff.

Tips!

För att få bakgrund och fakta, som kan vara bra att ha med sig i mötet med skolorna, bör checklistorna läsa tillsammans med inledningstexten och de bifogade orienteringstexterna.

Plan mot kränkande behandling och diskriminering

Varje skola är skyldig att årligen ta fram en plan för hur man ska förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering av barn och elever. Rädda Barnen anser att skolan ska ta fram planen i samarbete med elever, och även föräldrar bör spela en aktiv roll²¹. Det är eleverna som har kunskap om var kränkningar förekommer. Att planen omfattar elevers erfarenheter, och förslag på åtgärder, är därför en förutsättning för att skolan ska kunna skapa effektiva åtgärder. Rektor är ytterst ansvarig för att skolan tar fram en sådan här plan och skollagen säger att planen ska revideras varje år. Rädda Barnen vill att:

- Planen mot kränkande behandling och diskriminering är framtagen i samarbete med elever. Ett reellt elevinflytande ska säkerställas i detta arbete. Detta innebär, men begränsas inte till, att elever kartlägger skolmiljön utifrån sin upplevelse av var skolmiljön upplevs som trygg respektive otrygg. Rektor säkerställer att elever involveras kontinuerligt i utvärdering och uppföljning av planen.
- Elever och lärare får lära sig att använda olika demokratiska mötesformer och öva sig i konflikthantering. Det skapar möjligheter för elevernas aktiva deltagande och konstruktiva möten.
- Skolan ser till att alla elever får inflytande. Inflytandearbetet ska inkludera de barn som vanligtvis inte gör sin röst hörd och deltar i elevråd och klassråd. Även barn som har behov av särskilt stöd och anpassningar ska kunna utöva sitt inflytande.

---

²¹ Vikten av att involvera barnets föräldrar/vårdnadshavare i arbetet med att ta fram en plan för likabehandling, nämns på sidan 89 i en proposition som heter 2005/06:83 Trygghet, respekt och ansvar – om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever.

Rutiner och kanaler för elevinflytande

Ofta begränsas elevers inflytande till klassråd och elevråd, även om dessa ofta har brister. Rädda Barnen vill betona att inflytandet måste gälla hela skolvardagen. Det är viktigt att skapa ett klimat som präglas av att eleverna blir lyssnade på och tas på allvar i alla situationer. Varje skola ska också ha tydliga kanaler för elevernas inflytande och eftersom barn är olika ska det finnas möjlighet att utöva inflytande på olika sätt. Vissa elever kanske helst pratar med en särskild lärare som han eller hon har förtroende för. Andra uppskattar klassråd, elevråd eller andra forum där de kan diskutera tillsammans med kompisar, lärare och skolledning. En del uppskattar möjligheten att lämna synpunkter anonymt. För att ta reda på vad eleverna tycker kan skolan behöva arbeta med flera olika metoder – som värderingsövningar, fokusgrupper och samtal till exempel. Det är rektors ansvar att skapa förutsättningar för att elevinflytandet fungerar väl.

Rädda Barnen vill att:

- Skolan eller huvudmannen ser till att personal och elever får utbildning i barnets rättigheter med särskilt fokus på barnets rätt till inflytande (artikel 12).
- Elever och lärare får lära sig att använda olika demokratiska mötesformer och öva sig i konflikthantering. Det skapar möjligheter för elevernas aktiva deltagande och konstruktiva möten.
- Skolan ser till att alla elever får inflytande. Inflytandearbetet ska inkludera de barn som vanligtvis inte gör sin röst hörd och deltar i elevråd och klassråd. Även barn som har behov av särskilt stöd och anpassningar ska kunna utöva sitt inflytande.
- Skolan ska säkerställa olika kanaler för elevernas inflytande på skolan. Det viktiga är att kanalerna är enkla och effektiva samt att elever som utövar sitt inflytande också får återkoppling på sina förslag och idéer.
- Rektor och lärare väger in elevernas åsikter och förslag i de beslut som fattas i skolmiljön. I praktiken kan detta innebära att de vuxna inte bara informerar eleverna om vilka beslut som fattats utan också motiverar besluten och visar på vilket sätt hänsyn tagits till elevernas åsikter.
- Skolan schemalägger tid för inflytandearbetet. Tiden kan användas för att till exempel låta eleverna lägga förslag, fatta beslut, delta i utvärderingar av skolans verksamhet eller arbeta med skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering.

Ökat elevinflytande ger bättre klimat i skolan.

– exempel på hur Rädda Barnens medlemmar kan bidra till ökat elevinflytande.

Kristna Nylund har varit aktiv i Trollhättans lokalförening i mer än tio år. Hon ger exempel på hur Rädda Barnens medlemmar kan samverka med skolor och politiker, för att öka elevers inflytande. Att öka elevinflytandet kan vara ett sätt att förebygga mobbning och kränkande behandling.

Rädda Barnens regionkontor i Västra Götaland har ett treårigt projekt som heter Inflytande på riktigt. Det utgår från Barnkonventionens artikel 12, som ger barnet rätt att föra fram sina åsikter i alla beslut som rör det. På regionkontoret sitter en projektledare som driver arbetet tillsammans med lokalföreningar och skolor i fem kommuner. Medlemmarna i Trollhättans lokalförening blev genast intresserade när de fick höra talas om projektet första gången. Från början var de tre stycken som valde att engagera sig aktivt. Numera är det Kristina Nylund och föreningens ordförande som arbetar med projektet.

Kontaktade politiker och skolor

Kristina och hennes medarbetare började med att kontakta politiker för att berätta om projektet.

– Många har redan gjort mycket för att öka ungas inflytande men insatserna är ofta lösryckta. Det gäller att koppla ihop dem och få en politisk förankring. Därför har vi genom hela arbetet försökt påverka politiker och samtala med dem. Och vi hade tur eftersom ordföranden i Trollhättans utbildningsnämnd är intresserad av inflytandefrågor, säger Kristina.

Hon och hennes medarbetare skrev och ringde runt till skolor för att ta reda på vilka som ville vara med i projektet.

– Det var få som vågade ge sig in i detta i vår kommun, men på Paradisskolan var rektorn intresserad och tackade ja, säger Kristina Nylund.

Kommunikation som ger ökad trygghet

När projektet startade bildades en styrgrupp och en arbetsgrupp. Kristina Nylund sitter med i arbetsgruppen som består av politiker, rektor, lärare, elever och medlemmar från Rädda Barnen.

– Vi träffas ett flertal gånger varje termin. I början pratade vi om vad "inflytande på riktigt" egentligen betyder, och försökte skapa en samsyn. Sådana samtal är en del i värdegrundsarbetet eftersom de lyfter fram människosynen. Det handlar om hur vi förhåller oss till varandra som vuxna, ungdomar och barn, säger Kristina Nylund.

De vuxna inom projektet har utbildats i metoder för barns inflytande och föräldrarna har blivit delaktiga genom föräldramöten. Politiker, elever och lärarlag har också fått utbildning i Barnkonventionen.

– Diskussionerna har till stor del handlat om hur vi vuxna pratar med barn. Det är viktigt att få till en finlipad dialog. När barn och vuxna kan kommunicera på ett bra sätt kommer de närmare varandra och tryggheten ökar. Elever som med respekt blir lyssnade på får också ökad självkänsla och det är viktigt att eleverna är med och formulerar målsättningarna. Det här är processer som bidrar till ett bättre klimat på skolan och därmed minskad mobbning, säger Kristina Nylund.

Arbetet har gett resultat

Som ett resultat av projektet har Paradisskolan i Trollhättan schemalagt tid för elevinflytande varje vecka. Alla i elevrådet har fått bestämda roller, och en elevgrupp fungerar nu som skyddsombud.

– Elevernas kunskaper och upplevelse av inflytande har ökat. De har fått öva sig på att föra fram synpunkter i olika sammanhang, till exempel på en demokratidag här i Trollhättan, säger Kristina Nylund.

På skolan upplever man att stämningen har blivit ännu bättre. De äldre eleverna bryr sig mer om de yngre och månar om dem så att de ska ha det bra både i ute- och inommiljön.

– Vi i Rädda Barnen vill förmedla att alla är lika mycket värda och att allas synpunkter är lika viktiga. När den grundsynen får genomsyra en verksamhet sker många positiva processer, säger Kristina Nylund.

Checklista för föräldradiolog i skolan

–för att motverka trakasserier och kränkande behandling

Rädda Barnens erfarenhet är att elevernas trygghet ökar, och att kränkningar minskar, när skolan och föräldrarna har en bra dialog. Både läroplanen (Lgr11, sid 9 och sid 16) och skollagen (1 kap, 4 §) uttrycker tydlig att skolan och hemmet har ett gemensamt ansvar för elevernas utveckling. Om samarbetet kring eleverna ska bli framgångsrikt krävs det att föräldrar får inflytande och att rollererna är tydliga.

Vad kännetecknar ett bra arbete med föräldradiolog?

Föräldramöten bygger ofta på att skolan informerar och att föräldrarna är passiva och lyssnar. Rädda Barnens anser att föräldramöten har större potential än så. Om de används rätt kan de bli en plattform för en gemensam värdegrund och ett gemensamt förhållningssätt i arbetet mot trakasserier och kränkande behandling.

Rädda Barnens erfarenhet är att besöksfrekvensen på föräldramöten går upp när föräldrarna får vara mer aktiva, får mer inflytande och känner att frågorna är angelägna. Ett sätt att hålla föräldramöten är att låta deltagarna diskutera dilemman av typen: "Du ser att en av dina barns klasskompisar blir trakasserad nere i centrum. Vad gör du?". Föräldramötet kan också ta upp frågor som: "Hur ska jag agera om jag upptäcker att mitt barn kränker, eller blir kränkt? Hur ska jag uttrycka mig kring detta när jag ringer till andra föräldrar? Vem på skolan ska jag kontakta?" Genom att våga närma sig de här frågorna skapas en handlingsberedskap och det blir tydligt vilka roller och förväntningar som finns dels på skolan och dels på föräldrarna.

Rädda Barnen anser att det är viktigt att samarbetet mellan hem och skola startar tidigt, innan något händer. Föräldradiologen måste inledas redan på första föräldramötet och vara långsiktig. Den bör fortsätta även när eleverna blir äldre och kommer upp i högstadiet och gymnasiet.

Skolan måste vara öppen och flexibel i mötet med föräldrarna. En mötesform passar inte alla. Därför är det viktigt att skolan erbjuder flera olika kanaler och möjligheter till dialog.

Hur kan checklistan användas?

I checklistan nedan sammanfattar Rädda Barnen sina ståndpunkter när det gäller skolans arbete med föräldradyalog. Medlemmar i Rädda Barnens lokalföreningar kan ta med den här check-listan till ett lärarlag, skollidare eller skolansvariga på kommunen och tillsammans gå igenom de olika punkterna. På vilka områden gör skolan ett gott arbete? Hur kan skolan sprida sina erfarenheter till andra skolor? Var behöver insatserna förbättras och hur kan Rädda Barnen i så fall hjälpa till? Kraven i checklistan kan också utgöra underlag för en insändare i lokaltidningen, en debattartikel eller en politikerträff.

Tips!

För att få bakgrund och fakta, som kan vara bra att ha med sig i mötet med skolorna, bör checklistorna läsa tillsammans med inledningstexten och de bifogade orienteringstexterna.

Handledning till lärare

Föräldramötet kan bli en ett forum för dialog om skolpersonal och föräldrar kan mötas som jämbördiga. Skolan är en generell sett en kritiserad verksamhet och det gör att lärare kan känna sig utsatta och hamna i försvarsposition. För att lärare ska bli bättre rustade att föra en bra dialog med föräldrar kan de behöva utbildning och handledning.

Rädda Barnen vill att:

- Rektor ser till att lärare får regelbunden handledning i föräldradyalog och betydelsen av föräldradyalog.

Gör föräldrarna delaktiga

Rädda Barnen anser att föräldrar ska bjudas in till skolans värdegrundsarbete. Det kan innebära att de får vara med och prata om värderingar; vad som är okej och vad som inte är okej att göra och säga på skolan. Rädda Barnen anser också att föräldrar ska involveras i skolans arbete med planen mot kränkande behandling och diskriminering²⁴. Föräldrar ska känna till vad som står i planen och veta vad som är skolans ansvar; vad som förväntas av föräldrarna, vem de ska kontakta när de upptäcker kränkningar i skolan (eller på nätet) och vilka lagar och regler som gäller. Föräldradyalogen ska göra avtryck i planen. Rädda Barnens erfarenheter har visat att när föräldrarna ingår i en ömsesidig dialog med skolan växer deras motivation att delta på föräldramöten och liknande.

---

²⁴Vikten av att involvera barnets föräldrar/vårdnadshavare i arbetet med att ta fram en plan för likabehandling, nämns på sidan 89 i en proposition som heter 2005/06:83 Trygghet, respekt och ansvar – om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever.

Rädda Barnen vill att:

- Föräldrarna görs delaktiga i arbetet med planen mot kränkande behandling och diskriminering. Föräldrarna bjuds in för en gemensam diskussion om hur hem och skola ska agera när kränkningar upptäcks och vilka värderingar som gäller.
- Skolan har en plan för hur föräldradiologen ska utformas och hur den ska upprätthållas under en längre tid. Planen ska utvärderas och följas upp med jämna mellanrum. Denna plan kan med fördel göras till en del av planen mot kränkande behandling och diskriminering.
- Föräldrarna känner till att skolan har nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling både i den fysiska skolmiljön och på nätet (Nolltolerans innebär att skolan agerar omedelbart när kränkningar upptäcks).

Olika kanaler för dialog

Rädda Barnen vill betona att all dialog med föräldrar och mellan föräldrar inte behöver ske på föräldramöten. Skolan bör ordna olika forum där föräldrar får träffa varandra och företrädare för skolan. Det kan förutom föräldramöten till exempel vara föräldraforum, en föräldraförening, en trivselgrupp eller aktivitetsgrupp. Skolan kan också skapa en e-postadress eller en sajt dit föräldrar kan mejla sina synpunkter och tankar. Det är bra om skolan även ger föräldrar möjlighet att lämna synpunkter anonymt.

- Skolan erbjuder flera olika forum för föräldrainflytande och föräldradiolog.

Det blir bäst när alla drar åt samma håll.

– exempel på hur Rädda Barnens medlemmar kan inspirera skolan till bättre föräldradyalog.

Skolan ska samverka med föräldrar men saknar ofta verktyg för att få tillstånd en dialog. Nabila Alfakir har, på uppdrag av Rädda Barnen och Liber, skrivit en bok om föräldradyalog. Hon menar att kommunikation mellan hem och skola är en viktig del i arbetet mot mobbning, och det är något som Rädda Barnens medlemmar kan lyfta fram i kontakten med skolan.

Fem områden att arbeta med

Nabila Alfakir har arbetat många år som modersmåls lärare och skolledare. Hon säger att samverkan med hemmet ingår i skolans fostransuppdrag, men att få skolor är vana vid att föra en dialog med föräldrar.

– Ofta informerar skolans personal och talar till föräldrar, de har ingen vana av att tala med dem, säger Nabila Alfakir.

Bristen på dialog skapar problem. Lärarna känner sig osäkra när de inte vet om de har föräldrar med sig. Föräldrar kan i sin tur visa misstro mot skolan eftersom de inte har tillräcklig insyn i verksamheten. Barnen känner av den här situationen och möts av motstridiga budskap från vuxenvärlden.

– Att skapa tillit mellan hem och skola är avgörande. När föräldrar och skola drar åt samma håll blir insatser mer effektiva, barnen mår bättre och de lyckas också bättre i skolan, säger Nabila Alfakir.

Dialog är att tänka tillsammans

Nabila Alfakir ger ett exempel på hur hem och skola kan ha en dialog kring arbetet mot mobbning.

– Det är skolpersonalens uppgift att ta fram ett förslag på hur skolan ska arbeta för att förebygga mobbning, och vilka åtgärder de ska ta till när mobbning upptäcks. När personalen är överens bjuder de in föräldrarna till ett föräldramöte, säger Nabila Alfakir.

På mötet får föräldrarna sitta i smågrupper och diskutera förslaget och komma med synpunkter. Nabila Alfakir berättar att föräldrar ibland kommer med förslag på fler och kraftfullare åtgärder och de kan också vilja förtydliga att skolan ska kontakta föräldern genast när mobbning upptäcks.

– Dialog handlar om att tänka tillsammans och skolan måste vara öppen för att ändra sitt förslag utifrån föräldrarnas synpunkter, säger Nabila Alfakir.

Viktigt med föräldrarnas stöd

Rädda Barnens medlemmar kan kontakta skolor och fråga hur de arbetar med föräldrdialog. Medlemmarna kan också tipsa om den bok som Nabila Alfakir har skrivit. Den heter Föräldrasamverkan i förändring och beskriver en konkret metod för hur föräldramöten kan genomföras så att en verklig dialog skapas. Metoden kan användas av förskollärare, skolpersonal och andra som arbetar med barn. Medlemmar som själva har läst boken kan erbjuda sig att komma till ett personalmöte och berätta lite om metoden. Nabila Alfakir som numera utbildar och handleder skolpersonal märker hur kraftfull metoden är:

– När lärarna har föräldrarnas stöd känner de sig lite starkare, lite friare och de vet att de har mandat att båda fostra och utbilda barnen. Det blir tydligt för barnen att vuxenvärlden är överens och att alla vet hur mobbning och andra situationer ska hanteras, säger Nabila Alfakir.

Checklista för vuxennärvaro i skolan

– för att motverka trakasserier och kränkande behandling

Kränkningar och trakasserier äger mestadels rum på skolgården, vid toaletterna, i korridoren eller i klassrummet²². Oftast sker de i "mellanrummen" mellan schemalagda aktiviteterna, när ingen vuxen ser. Aktuell forskning²³ och Rädda Barnens erfarenheter visar att en genomtänkt vuxennärvaro i skolan bidrar till att minska kränkningarna. Ett sätt är att införa ett schemalagt rastvänsystem. En förutsättning för att få ett bra resultat är dock att rastvänsystemet är baserat på en kartläggning av vilka platser som eleverna upplever som otrygga och att rastvännerna vistas bland eleverna.

Vad innebär en god vuxennärvaro?

Rädda Barnen anser att vuxennärvaro måste vara genomtänkt och ha bestämda regler. De vuxna bör synas tydligt och befinna sig på platser som eleverna upplever som otrygga. Rastvännen – eller rastvärden/rastvakten som en del väljer att kalla det – ska skapa relationer med eleverna och delta i deras aktiviteter. (Men om en rastvän deltar i en fotbollsmatch är det viktigt att det samtidigt finns en annan rastvän som kan ha överblick och uppsikt över andra platser på skolgården.) För att lyckas måste arbetet vara långsiktigt och förankrat i personalgruppen. Det får inte vara avhängigt en eldsjäl i kollegiet. Systemet måste följas upp kontinuerligt. Ett sätt att göra det är att med jämna mellanrum stämma av med eleverna och fråga dem hur det fungerar och be dem att berätta hur en bra rastvän ska vara. Se även checklista Nätet, om vuxennärvaro på nätet.

---

²² Skolverket (2011): *Vad fungerar? Resultat av utvärdering och metoder mot mobbning. Forskning för skolan.*

²³ BRÅ (2008): *Effectiveness of Programmes to Reduce School Bullying*

Hur kan checklistan användas?

I checklistan nedan sammanfattar Rädda Barnen sina ståndpunkter när det gäller skolans arbete med vuxennärvaro. Medlemmar i Rädda Barnens lokalföreningar kan ta med den här checklistan till ett lärarlag, skolledare eller skolansvariga på kommunen och tillsammans gå igenom de olika punkterna. På vilka områden gör skolan ett gott arbete? Hur kan skolan sprida sina erfarenheter till andra skolor? Var behöver insatserna förbättras och hur kan Rädda Barnen i så fall hjälpa till? Kraven i checklistan kan också utgöra underlag för en insändare i lokaltidningen, en debattartikel eller en politikerträff.

Tips!

För att få bakgrund och fakta, som kan vara bra att ha med sig i mötet med skolorna, bör checklistorna läsa tillsammans med inledningstexten och de bifogade orienteringstexterna.

Utbildning om vuxennärvarons betydelse

Kunskapen om vuxennärvarons betydelse kan vara liten. Därför behöver all skolpersonal utbildning om detta.

Rädda Barnen vill att:

- Skolans huvudman eller rektor ser till att all skolpersonal får utbildning om vuxennärvarons betydelse för att skapa en trygg skolmiljö.

Plan mot kränkande behandling och diskriminering

Varje skola är skyldig att varje år ta fram en plan för hur man ska förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering. Rektor är ytterst ansvarig för att skolan har en sådan här plan och skollagen säger att planen ska revideras varje år. Rädda Barnen vill att:

- Planen mot kränkande behandling och diskriminering beskriver vilka miljöer och platser på skolan som upplevs som otrygga av eleverna. Planen innefattar en åtgärdsplan för hur de otrygga platserna ska bli trygga.
- I arbetet med att skapa planen får elever på ett aktivt sätt berätta var de känner sig otrygga i skolmiljön och varför. Elevernas deltagande begränsas inte till kortfattade trivselenkäter utan bygger på en väl underbyggd metod för att involvera eleverna som är känd av såväl skolpersonal som elever.
- I planen mot kränkande behandling och diskriminering ingår vuxennärvaro som en del av det förebyggande arbetet mot trakasserier och kränkande behandling.

Plan för rastvän

Ett sätt att öka kvaliteten på vuxennärvaron är att skapa ett genomtänkt system för rastvän. Rädda Barnen anser att det är rektor som bör ansvara för att det finns en plan för rastvän. Rädda barnen vill att:

- Skolan har ett schemalagt rastvänsystem som är baserat på en kartläggning av platser som upplevs som otrygga av eleverna. Här är kartläggningen av otrygga platser, som finns beskriven i planen mot kränkande behandling och diskriminering till nytta.
- I rastvänsystemet framgår det vilka regler som gäller för rastvännerna, vilka turer de ska gå för att ha uppsikt över otrygga platser; hur de ska interagera med eleverna för att skapa relationer och samtidigt ha överblick.
- I planen står det att rastvänsystemet ska utvärderas med jämna mellanrum. Elevernas synpunkter tas på allvar och påverkar verksamheten.

Fler vuxna behövs i skolan.

– exempel på hur Rädda Barnens medlemmar kan stötta skolan genom vuxennärvaro.

Bengt och Birgitta Olsson är aktiva medlemmar i Borås lokalförening sedan flera år tillbaka. De är pensionärer och ägnar mycket tid åt arbete inom Rädda Barnen. En dag i veckan besöker de en skola med stort behov av närvarande vuxna. Där deltar de på lektionerna, hjälper till att förklara uppgifter och umgås med eleverna.

Borås lokalförening samarbetar med två grund- och mellanstadieskolor, som har en hög andel elever med invandrarbakgrund. Eleverna har varit i Sverige olika lång tid och det är stor spännvidd vad gäller tidigare skolgång och kunskaper i svenska.

– Många av eleverna är rastlösa och klimatet är tufft. På rasterna kan de sparka, slå och angripa varandra med fula ord och kränkande kommentarer, säger Bengt Olsson.

Rädda Barnens medlemmar är inte på skolorna för att agera rastvakter men om de råkar se konflikter pratar de med de inblandade.

– På skolgården möts jag ofta av barn som är ledsna och som känner sig kränkta. Konflikterna lägger grunden för en oro som följer med in i klassrummet. Barnen söker sig till oss och det märks att behovet av vuxna är stort, säger Birgitta Olsson.

Började ge läxhjälp

Rädda Barnens samarbete med den ena av skolorna började för sju år sedan. Birgitta kände rektorn genom sitt tidigare arbete som arbetsledare på en intilliggande förskola. Hon föreslog att Rädda Barnen skulle ge läxhjälp och rektorn tyckte att det var en bra idé.

– Vi pratade med lärarna och bestämde att läxhjälp skulle vara öppen för alla elever. Vår närvaro varierade något över tiden men periodvis fanns vi på plats fyra dagar i veckan, säger Birgitta Olsson.

Läxhjälpprojektet höll på i tre år. Sedan skrev medlemmarna en rapport som de presenterade och överlämnade till kommunalnämnden. Budskapet var att Rädda Barnen inte kan driva verksamheten permanent och att kommunen måste ta över och ordna en fortsättning.

– När läxhjälpprojektet var avslutat frågade vi rektorn om lokalföreningen kunde hjälpa till på något annat sätt. Han pratade med sina lärare och de ville att Rädda Barnens medlemmar skulle delta i klassrummen på ordinarie lektioner. Nu är vi sex medlemmar som är vuxenstödare på detta sätt på den skolan. Vi har varsin klass som vi besöker en dag i veckan och följer då eleverna på alla deras lektioner, säger Bengt Olsson.

– För fyra år sedan började vi samarbeta med ytterligare en skola. Också där startade vi med läxhjälp efter skoltid. Fyra medlemmar deltar i den verksamheten. För två år sedan övergick de till att först vara med på någon lektion med hela klassen och sedan ge läxhjälp efter skoltid till elever som lärarna väljer ut, säger Birgitta Olsson.

Viktigt att påverka politikerna

De flesta av dem som deltar i projekten på skolorna har tidigare varit yrkesverksamma i skolan. De är alltså väl kvalificerade. Genom att vara med i klassrummen får de kunskaper som de använder för att påverka politikerna.

– Vi ser att många elever har stora behov på grund av språksvårigheter. Flera av lärarna har en mycket pressande arbetssituation. Samtidigt talar kommunen om neddragningar i skolan. Vi har skrivit ett öppet brev till politikerna, som vi har fått publicerat i Borås tidning. Där berättar vi om vad vi ser och om vår oro kring barnens skolsituation, säger Birgitta Olsson.

Vill medverka till en bättre situation

Bengt och Birgitta kan inte avgöra om deras insatser har minskat förekomsten av mobbing och kränkningar på skolan, men de märker att barnen uppskattar deras närvaro.

– Vi visar barnen i handling att vi är där för deras skull, att det finns fler vuxna som bryr sig om och som lyssnar. Vi försöker också berätta lite om Rädda Barnen och om Barnkonventionen. Mycket av barnens tid i skolan går åt till bearbeta konflikter och bråk. Vi vill medverka till att skapa en lugnare situation, så att de kan få den undervisningstid som de har rätt till, säger Birgitta.

Checklista om nätet i skolan

–för att motverka trakasserier och kränkande behandling

Skolan har enligt skollagen skyldighet att agera aktivt mot kränkande behandling. Denna handlingsplikt – som innefattar att anmäla, utreda och vidta åtgärder – gäller även för kränkningar som äger rum efter skoltid om de har sitt ursprung i skolmiljön och sker mellan personer som går på samma skola.

Vad kännetecknar ett bra arbete mot kränkningar på nätet

Kränkningar och trakasserier på nätet ses ibland som ett "särskilt" eller "separat" fenomen men mekanismerna är de samma som i de traditionella formerna av kränkningar som sker på skolgården. I båda fallen använda strategier i form av utfrysning, hot, skällsord, ryktes-spridning och förlöjligande (skillnaden är fysiskt våld). Kränkningar på nätet och "traditionella kränkningar" måste ses som två sidor av samma mynt och kan förebyggas och bekämpas på samma sätt. Skolor behöver inte skapa nya strategier för att komma åt kränkningar på nätet. Det går att inkludera kränkningar på nätet i det vanliga antimobbningsarbetet med till exempel värdegrunden, ökad vuxennärvaro, inflytande och föräldrdialog.

Hur kan checklistan användas?

I checklistan nedan sammanfattar Rädda Barnen sina ståndpunkter när det gäller skolans arbete mot kränkningar på nätet. Medlemmar i Rädda Barnens lokalföreningar kan ta med den här checklistan till ett lärarlag, skolledare eller skolansvariga på kommunen och tillsammans gå igenom de olika punkterna. På vilka områden gör skolan ett gott arbete? Hur kan skolan sprida sina erfarenheter till andra skolor? Var behöver insatserna förbättras och hur kan Rädda Barnen i så fall hjälpa till? Kraven i checklistan kan också utgöra underlag för en insändare i lokaltidningen, en debattartikel eller en politikerträff.

Tips!

För att få bakgrund och fakta, som kan vara bra att ha med sig i mötet med skolorna, bör checklistorna läsa tillsammans med inledningstexten och de bifogade orienteringstexterna.

Öka kunskaperna

De kränkningar som sker på nätet är lika allvarlig som de som sker på skolgården, men eftersom många vuxna inte deltar på sociala sajter eller spelar onlinespel kan de ha svårt att förstå hur kränkningar tar sig uttryck där. Rädda Barnen anser att skolpersonal måste lära känna nätet bättre. Skolan har ett ansvar för de kränkningar som sker där.

Rädda Barnen vill att:

- Huvudmannen erbjuder all skolpersonal fortbildning kring nätet och sociala medier.
- Huvudmannen erbjuder all skolpersonal fortbildning kring trakasserier och kränkningar – inklusive kränkningar på nätet. Utbildningen ska särskilt betona skolans ansvar och vilka lagar och regler som gäller för kränkningar på nätet.
- I samband med att elever får egen dator ger skolan eleverna utbildning i vilka regler och lagar som gäller på nätet.

Nätet ska ingå i värdegrundsarbetet

Skolan måste se nätet som en del av skolvardagen och ta in det i värdegrundsarbetet. All skolpersonal, föräldrar och elever behöver få möjlighet att diskutera värderingar på nätet. Skolan ska förmedla att det som inte är okej i vanliga fall inte heller är okej på nätet.

Rädda Barnen vill att:

- Skolan har nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling både i den fysiska skolmiljön och på nätet. (Nolltolerans innebär att skolan agerar omedelbart då kränkningar upptäcks).
- Skolan låter frågor om sociala medier och kränkningar på nätet vara en del i undervisningen och värdegrundsarbetet. Detta kan ingå i varje lärares uppdragsbeskrivning eller säkerställas på annat sätt.
- Skolan inkluderar nätet i sin plan mot kränkande behandling och diskriminering. Sms, specifika sajter och on-linespel finns med i kartläggningen av otrygga platser.
- Skolan har mål för hur man ska skapa ett gott klimat så väl i skolan som på nätet. Målen finns med i planen mot kränkande behandling och diskriminering och ingår i värdegrundsarbetet.
- Eleverna har inflytande över hur skolan arbetar mot kränkningar på nätet. Eleverna är de som känner nätet bäst och vet om vilka risker som finns där.

Ökad vuxennärvaro på nätet

Skolan är visserligen inte skyldig att övervaka nätet men Rädda Barnen anser att skolan bör inrätta en funktion dit eleverna kan vända sig. Det kan handla om att uppmana elever att sms:a eller skicka mejl till skolans kurator om de blir utsatta för något obehagligt på nätet. En annan möjlighet är att skapa en klassida på någon sajt som är populär bland elever. Där kan en lärare eller annan skolpersonal finnas tillgänglig för chatt eller mejl på skoltid ett par timmar varje vecka. Ytterligare en möjlighet är att låta lärare "nätvandra" några timmar i veckan. Att nätvandra innebär att man på bestämda tider finns tillgänglig på utvalda chattsidor, sociala sajter och i något av de större onlinespelen.

Rädda Barnen vill att:

- Skolan eftersträvar hög tillgänglighet på nätet. Det kan till exempel vara genom en chatt eller en sajt dit eleverna kan vända sig om de blir utsatta för kränkande behandling på nätet. Skolan tar ansvar för att inkomna mejl, sms, inlägg eller andra meddelanden kollas regelbundet så att barn som anmäler kränkningar inte blir ignorerande.

Föräldradiolog om kränkningar på nätet

Rädda Barnen anser att skolan ska ta initiativ till föräldradiolog kring kränkningar på nätet. Alla vuxna som finns runt eleven ska vara medvetna om riskerna på nätet och vem de ska vända sig till på skolan om de upptäcker nätbaserade kränkningar.

Rädda Barnen vill att:

- Skolan har en aktiv föräldradiolog kring kränkande behandling i stort, vilket inkluderar kränkningar på nätet. Föräldrarna ska känna till risker på nätet och hur de och skolan ska agera om nätbaserade kränkningar upptäcks.

Uppmuntra skolan att ta reda på vad som händer på nätet.

– exempel på hur Rädda Barnens medlemmar kan stötta skolan i arbetet mot mobbning på nätet.

Niclas Ottosson är utbildare och föreläser för lärare, elever och föräldrar om etik på nätet. Han har tidigare varit lärare i grundskolan och på gymnasiet och samarbetar sedan flera år med Rädda Barnen på området digitala kränkningar.

Skolpersonal behöver stöd och verktyg för att kunna arbeta mot digitala kränkningar och där kan Rädda Barnens medlemmar bli en resurs.

– Som medlem kan man inleda samtal med en skola. Något av det viktigaste är att göra personalen uppmärksam på kopplingen mellan mobbning på nätet och mobbning i skolan, säger Niclas Ottosson.

Medlemmarna kan sedan uppmuntra skolan att intressera sig för det som händer på nätet. Ett sätt är att låta eleverna berätta om saker som de själva eller andra har råkat ut för.

– I de lägre åldrarna handlar det ofta om att någon skriver saker till en som man inte förstår, ett taskigt sms, en vän-tagging där man blir exkluderad och liknande. Äldre elever kan skriva kränkande saker om lärare och klasskamrater på statusuppdateringar och bloggar, lägga ut bilder som inte är lämpliga, säger Niclas Ottosson.

För att få igång ett sådant samtal i klassen kan läraren inleda med öppna och generella frågor som: "Är det någon som har stött på något på nätet som upplevts som kränkande?", "Har ni kompisar som har råkat illa ut?".

Därefter måste läraren ta tag i de problem som presenterats och koppla det till kränkningar som förekommer i det fysiska livet. Det handlar ofta om att agera tillsammans med föräldrar, rektor och kanske lärare i andra klasser. Om det inte finns rutiner för sådana åtgärder kan Rädda Barnens medlemmar komma med tips (se checklistorna).

De vuxna ska visa att de vet

Något som ger effekt mot mobbning är att de vuxna visar att de är medvetna om ett problem och lyfter fram dem.

– Läraren kan säga att vi vet att det finns en skvallerblogg som hänger ut folk på nätet, och vi ser att det finns trakasserier och vi håller på att arbeta med det. Bara insikten om att de vuxna vet får många att sluta med negativa beteenden, säger Niclas.

För att komma åt kränkningarna behöver eleverna också prata om hur man beter sig i livet som helhet.

– Är man taskig i skolan så kan det hänga med ut på nätet. Det gäller att få barnen att fundera på sitt beteende och se att man inte kan bete sig på nätet på ett sätt och i skolan på ett annat. Allt som händer på nätet händer i verkligheten och det får följer precis som det som sker i skolan.

Ökad närvaro på nätet

Rädda Barnens medlemmar kan försöka inspirera skolan att öka sin närvaro på nätet.

– Lärarna behöver inte vara vänner med eleverna på facebook men de kan ha en facebook-sida som ger information om studiedagar och liknande, och där lärare finns med för att på så sätt visa att man är närvarande. Skolan kan även ha en brevlåda dit eleverna kan vända sig om det uppstår problem. Ett förslag är att breven går till skol-sköterskan eller kuratorn.

Niclas Ottosson betonar att det i ett sådant läge är viktigt att eleverna vet exakt vem det är som läser av breven, och att de vet när breven kollas och när de kan förvänta sig att få svar.

Låt föräldrarna få inblick

Ytterligare en pusselbit i arbetet mot mobbning på nätet är att involvera och upplysa föräldrarna. Niclas berättar om en metod som han har utvecklat och som har visat sig fungera bra.

– Eleverna får på lektionstid prata tillsammans om vilka sajter som de gillar. Det är ofta bloggar, facebook och online-spel som World of Warcraft. Sedan får de arbeta i grupper och ta reda på olika saker om de här sajterna. Vem har skapat dem, varför skapades sajten och vem är målgruppen? På nästa föräldramöte arrangerar eleverna olika stationer där de presenterar vad de har kommit fram till. Föräldrarna får gå runt i små grupper mellan stationerna och kan då ställa frågor både till sina egna barn och till andras barn. På det här viset blir det tydligt vilka sajter som är populära i klassen och alla inblandade får ökade kunskaper, säger Niclas Ottosson.

